

Forbrug

Det første diagram viser hvordan danskernes privatforbrug har udviklet sig mellem 1966 og 2014. Man kan se en klar stigning i forbruget: det er nemlig steget fra omkring 80000 kroner til 150000 kroner, som betyder, at privatforbrug var næsten to gange så stor i 2014, som i 1966. Den anden diagram viser, hvordan danskernes privatforbrug var fordelt i forskellige udgiftskategorier i 1955 og 2015. Diagrammet viser, at der er nogle udgifter, hvis andel i forbruget er steget mellem 1955 og 2015, som for eksempel boligomkostninger - en stigning på 15 procentpoint, eller transport og kommunikation – omkring 9 procentpoint. Men det samme tid er andelen af udgifter på blandt andet mad og tøj faldet, med henholdsvis ca. 20 og 10 procentpoint.

En af årsagerne til, at danskernes forbrugsvaner har udviklet sig på den måde kunne være, at danskerne har flere penge mellem hænderne: og det har ført til, at nødvendigheder, som mad og tøj udgør nu ikke en så stor del af en persons budget, som før. Samtidig er der sket en væsentlig stigning i prisen af boliger, huslejen og andre udgifter, som varme eller el. Den stigning var større, end stigningen i indkomsten, og det har ført til, at danskerne i dag bruger en større andel af deres indkomst på boligrelaterede omkostninger, end tilbage i halv-tredserne.

Forbrug er godt for økonomien: jo flere penge man bruger, jo større bliver BNP-en, og den kan også vokse hurtigere, hvis privatforbrug stiger. Derfor bidrager det stigende privatforbrug på globalt plan til, at landene bliver rigere og der bliver skabt flere jobs. Men på den anden side skal man tænke på de ikke-finansielle omkostninger af vores enorme forbrug: der blev aldrig nogensinde produceret så meget mad og tøj som i dag, og en betydelig andel af de produkter bliver smidt væk: såvel mad som tøj, mens der stadig er millioner af mennesker, som sulter. Derudover belaster den overproduktion miljøet, og er delvis ansvarlig for de globale klimaændringer.

Jeg er enig i udsagnet, at befolkningerne i de udviklede lande er blevet for rige. Forbruget i f.x. Danmark er nu simpelthen så stor og uansvarlig, at det kan ikke kaldes normalt mere. Forbruget er blevet en slags "l'art pour l'art" ("kunst for kunstens skyld" - i den situation forbrug for forbrugets skyld), derfor er men nødt til at indse, at noget skal ændres. Problemet er, at mange mennesker i udviklede lande er slet ikke klare over, hvor godt de har det, og hvor rig de er: de vil gerne købe endnu mere og bliver aldrig tilfredse med, hvad de har. På det længere sigt er det her overforbrug ikke bæredygtig. Eventuelt bliver man nødt til at stoppe stigningen af privatforbrug til at sikre en fremtid, hvor Jordens ressourcer bliver brugt på en bæredygtig og ansvarlig måde.